

Ekonomi ve Felsefe Toplantıları-140

18 Mayıs 2017 Perşembe

OSMANLI İSTANBULUNDA SOSYAL HAYAT VE UYGULANAN YASAKLAR

Osmanlılar, siyasî sahnede varlık göstermeye başladığından itibaren hâkimiyet sahasını hızla genişleterek zamanla çok çeşitli toplulukları bünyesinde barındıran bir yapıya sahip olmuştur. Topraklarının genişlemesine paralel olarak çeşitli dil, din, ırk ve geleneklere sahip unsurları, devlet bünyesinde birleştirerek çok renkli kültürel bir çeşitliliğin oluşmasını sağlamış olan Osmanlılar, toplumsal yaşamı da İslâm esasları çerçevesinde bu kültürel çeşitliliğe göre düzenlemiştir.

İslamiyet, dinî inancı yakından ilgilendiren aile, miras ve ticaret hukuku gibi konularda kendi hukuklarını uygulayabilmelerinde serbestlik tanıdığı gayrimüslimleri, yalnızca kamu düzenini ilgilendiren konularda İslâm hukukuna tâbi tutmuştur. Durum böyle olunca, İslâm dininin haram saydığı, gayrimüslimler için ise değer taşıyan şarap içmek ve domuz eti yemek, Müslümanların gözü önünde açık bir biçimde yapılmaması ve kamu düzeninin bozulmaması koşuluyla yasaklanmamıştır.

İslâmiyeti resmî bir din olarak benimseyen Osmanlı Devleti (1299 - 1922), görüldüğü gibi hem gayrimüslim hem de Müslüman tebaasına içki konusunda şer'î esasları uygulamıştır. Bu bağlamda Müslümanlar için içki içmek, üretmek ve bir içki mekânı işletmek yasaktır. Fakat içki tüketimi, Osmanlı dönemi İstanbul tarihi boyunca Müslümanlar arasındaki varlığını korumuştur. Müslümanlar arasındaki içki tüketimi yaygınlık kazanınca ya da toplumsal sorunlara yol açmaya başlayınca, bu kez Devlet müdahalesi söz konusu olmuştur. Osmanlı Devleti de, zaten şer'î olarak yasak olan bir unsurun, Müslümanlar arasında daha fazla yayılmasını önlemek amacıyla bir takım tedbirler almak zorunda kalmıştır. Bu tedbirler ya tümünden içkiyi ve tüketildiği mekânları yasaklamak ya da kökten bir çözüm sağlamak amacıyla içkinin tüketildiği mekânları yıkmak şeklindeydi. Yasaklar, az da olsa kimi zaman gayrimüslimleri kapsayacak şekilde de genişletilmiştir.

Osmanlı Devleti'nde müslim ve gayrimüslim sosyal hayatı ile uygulanan çeşitli yasakların ele alınacağı **“Osmanlı İstanbul’unda Sosyal Hayat ve Uygulanan Yasaklar”** adlı 140. Toplantımız, Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) - Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü öğretim elemanı **Öğr. Görv. İhsan ERDİNÇLİ** tarafından gerçekleştirilecektir.

Prof. Dr. Yusuf SÜRME
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Tarih: 18.05.2017

Saat: 14.30

Yer: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Ek Bina 4.Kat / Seminer Salonu